

Procesverslag MER

Inleiding

In dit verslag wordt in chronologische volgorde beschreven welke stappen er genomen zijn sinds het advies van de commissie MER op 2 februari 2017. Dit procesverslag dient als begeleidend schrijven bij de omgevingsfoto, de beschreven ambities per deelgebied en de verslaglegging van de botsproeven.

Advies commissie MER

De gemeente heeft als ambitie het landschap dragend te laten zijn voor toekomstige activiteiten. Activiteiten die bijdragen aan de versterking van, of passen binnen het landschap, moeten makkelijker ontwikkelruimte krijgen. Om het belang van de omgevingskwaliteit een volwaardige plaats te kunnen geven in de besluitvorming, heeft de Commissie op 2 februari 2017 geadviseerd voor de verschillende landschapstypen:

- vanuit een visie op de omgevingskwaliteit de ambities en doelen te concretiseren voor het versterken van de landschappelijke en natuurkwaliteit en voor het realiseren van een gezonde leefomgeving en een duurzame inrichting;
- een beschrijving op te nemen van de huidige situatie ('omgevingsfoto') en autonome ontwikkeling van de omgevingskwaliteit als gevolg van (agrarische bedrijvigheid en toerisme/recreatie);
- via 'botsproeven' de mogelijkheden te verkennen om de ambities en doelen te realiseren door te variëren in de aard en hardheid van de randvoorwaarden die aan nieuwe ontwikkelingen worden meegegeven, en de mogelijkheden om milieugebruiksruimte te creëren;
- een monitorings- en evaluatiesysteem op te nemen om een vinger aan de pols te houden of ambities en doelen bereikt worden en gevolgen voor de omgevingskwaliteit acceptabel blijven.

Omgevingsfoto

Voor de beschrijving van de huidige situatie en omgevingskwaliteit is voor verschillende omgevingsaspecten een momentopname gemaakt, de zogenaamde omgevingsfoto. Om deze omgevingsfoto te construeren is zoveel mogelijk gebruik gemaakt van openbare geodata:

- geodata provincie Overijssel
- geodata RIVM (Grootschalige concentratie- en depositiekaarten Nederland)
- Atlas voor de leefomgeving
- Klimaatmonitor
- Leefbaarometer

Deze geodata wordt periodiek geactualiseerd, daarmee kan de omgevingskwaliteit eenvoudig gemonitord worden.

Omgevingsaspecten

Er zijn veel verschillende omgevingsaspecten. Voor de omgevingsfoto zijn omgevingsaspecten gekozen die relevant zijn voor het buitengebied van de gemeente Rijssen-Holt en samen een compleet beeld geven van de kwaliteit van de omgeving.

Landschap

Het landschap vormt de basis voor alle activiteiten en ontwikkelingen in het buitengebied. In hoofdlijnen kent de gemeente natuurgebieden en verweavingsvormen van landbouw met landschap, natuur, water en cultuurhistorie. De omgevingsfoto beschrijft per deelgebied de kwaliteiten, kansen en bedreigingen.

Luchtkwaliteit

Onder luchtkwaliteit vallen de hoeveelheden zwaveldioxide, stikstofdioxide, fijnstof (PM10 en PM2,5), lood, kwik, koolmonoxide en benzeen in de buitenlucht. Deze stoffen hebben een grote invloed op de volksgezondheid. Voor deze omgevingsfoto's is ingezoomd op de drie relevante vervuulende stoffen in het buitengebied van de gemeente Rijssen-Holt: fijnstof (PM10), stikstofdioxide (NO2) en ammoniak (NH3). De belangrijkste bronnen van deze stoffen zijn wegverkeer en veehouderijen.

Geurkwaliteit

De omgevingsfoto van geurkwaliteit bekijkt de hoeveelheid geurgevoelige objecten die geurhinder ervaren van veehouderijen. Hierbij zijn de regelgeving uit de Wet geurhinder en veehouderij en de gemeentelijke geurverordeningen meegenomen.

Externe veiligheid

In het plangebied zijn enkele risicovolle inrichtingen aanwezig. Deze zijn voor de omgevingsfoto externe veiligheid in kaart gebracht. Daarnaast is gekeken of er zich gevoelige objecten (bijvoorbeeld woningen) binnen de veiligheidszone bevinden.

Geluidskwaliteit

Het plangebied wordt doorsneden door enkele grote doorgaande wegen en een spoorverbinding. Deze zijn voor de omgevingsfoto in kaart gebracht. Daarnaast is gekeken of er zich rondom de wegen en spoorverbinding geluidsgehinderde objecten bevinden.

Groen

Onder de omgevingskwaliteit groen wordt de kwaliteit van de fysieke leefomgeving verstaan. Hierin zijn onder andere de tevredenheid van de inwoners en het aantal hectare speelruimte voor kinderen meegenomen. Ook is gekeken naar biodiversiteit.

Licht en donkerte

Overijssel kent gebieden waar het 's nachts nog echt donker is. Ook in het buitengebied van de gemeente Rijssen-Holt bevinden zich van deze gebieden. Om deze belangrijke omgevingskwaliteit te kunnen vastleggen en monitoren is deze vastgelegd in een omgevingsfoto.

Kwaliteit OV

In deze omgevingsfoto zijn de OV-voorzieningen in beeld gebracht. Hierbij moet gedacht worden aan buslijnen, treinstations en spoorlijnen.

Kwaliteit wandel- en fietsnetwerk

In deze omgevingsfoto zijn de wandel- en fietsnetwerken in beeld gebracht. Hierbij moet gedacht worden aan landelijke fietsroutes (LF-route), langeafstandwandelpaden (LAW), provinciale routenetwerken voor fietsen en wandelen en bovenlokale fietsverbindingen voor scholieren en woon-werk verkeer.

Kwaliteit leefomgeving (veiligheid, voorzieningen en gezondheid)

Deze omgevingsfoto is gemaakt op basis van de Leefbaarometer. De Leefbaarometer geeft informatie over de leefbaarheid in alle buurten en wijken, waarbij leefbaarheid gedefinieerd is als de mate waarin de leefomgeving aansluit bij de voorwaarden en behoeften die er door de mensen aan worden gesteld.

Kwaliteit duurzame inrichting

Op basis van de Klimaatmonitor is een omgevingsfoto gemaakt van de huidige prestaties op het gebied van CO₂-uitstoot, energiegebruik en de opwekking van hernieuwbare energie.

Ambities

De gemeente Rijssen-Holten heeft dankzij de laatste ijstijden een zeer gevarieerde ondergrond en daarmee ook veel verschillende typen landschap. In 2007 is er op basis van deze verschillende typen landschap een landschapsontwikkelingsplan (LOP) opgesteld en op 26 mei 2008 door de gemeenteraad vastgesteld. Dit om een duidelijke visie te ontwikkelen voor het veranderende landschap en de landschappelijke kwaliteiten van het buitengebied beter te kunnen verankeren en waar mogelijk te versterken. Het is dan ook logisch dat het LOP, en dus het landschap, als leidraad wordt gebruikt in het nieuwe Omgevingsplan Buitengebied en de PlanMER.

Het landschapsontwikkelingsplan (LOP) spreekt van elf deelgebieden. De deelgebieden zijn duidelijk begrensbare eenheden met elk hun eigen kenmerken, ontwikkelingen, ambities en opgaven. Echter voor een aantal van deze deelgebieden gelden vergelijkbare ontwikkelambities, daarom zijn in dit overzicht enkele deelgebieden samengenomen. Op die manier blijven er zes deelgebieden over. Voor deze zes deelgebieden zijn op basis van bestaand beleid (visie vrijetijdseconomie, kadernota landelijk gebied, hotel- en horecavisie, woonvisie, duurzaamheidsvisie) ontwikkelambities geformuleerd.

Botsproeven

Op vrijdag 12 januari 2018 en vrijdag 16 maart 2018 hebben er botsproeven plaatsgevonden, waarbij de omgevingsfoto is afgezet tegen de ambities. Bij deze botsproeven zijn casussen per deelgebied besproken. Belangrijk hierbij is dat er geen rekensessies uitgevoerd worden, maar dat de casussen besproken worden op basis van expert-beoordelingen. Aan tafel zaten experts vanuit verschillende vakdisciplines, variërend van een landschapsarchitectuur en ecologie tot ruimtelijke ordening en juridisch. Verder had een gedeelte van de experts gebiedskennis en een ander deel niet, wat bijdroeg aan een levendige discussie en kritische vragen.

Eén sessie bleek niet afdoende om alles te bespreken. Daarom is er een tweede botsproefsessie ingepland. In deze tweede sessie zijn alle deelgebieden nogmaals langsgelopen en waar nodig de ambities en daarbij behorende gebruiksruimte verder aangescherpt.

Na de tweede sessie was er duidelijk welke regels in het Omgevingsplan moeten worden opgenomen om:

- te borgen dat bij nieuwe ontwikkelingen landschappelijke kwaliteiten behouden blijven;
- te voorkomen dat bij nieuwe ontwikkelingen onevenredige milieueffecten optreden.

Deze regels staan genoemd in het verslag van de botsproeven.

Vervolg MER

Op 16 april 2018 is er overleg geweest met de secretaris van de Commissie MER over het pad wat gevolgd is in deze PilotMER. Dit overleg was zeer nuttig, omdat er sprake is van een pilot er dus geen standaard procedure gevolgd wordt. In dit gesprek kwam naar voren dat we met de gekozen aanpak op de goede weg zijn. Wel gaf de secretaris ons nog als aanvulling mee dat de Commissie MER na het zien van andere pilots waarde hecht aan duurzaamheid en gezondheid. Deze thema's zullen dan ook een plek moeten krijgen in het omgevingsplan. Verder zullen er intern, met collega's, botsproeven georganiseerd worden. Dit zou nog kunnen leiden tot het bijstellen van ambities, omdat bepaalde ontwikkelingen wel of niet gewenst zijn of om bijvoorbeeld juridische redenen wel of niet haalbaar zijn.

Gezondheid

Voor het thema gezondheid is er contact gezocht met de GGD. Vanwege de ligging van de gemeente Rijssen-Holtten, hebben we hier te maken met de GGD IJsselland en de GGD Twente. Ook de GGD is zoekende naar haar rol binnen nieuwe omgevingsplannen, dus alleen daarom al zeer nuttig om van gedachte te wisselen.

Concrete zaken die behandeld zijn:

- De GGD heeft een reactie gegeven op de opgestelde omgevingsfoto. Hier kwamen een paar verschillen naar boven. Voor luchtkwaliteit, en dan met name fijnstof en stikstofdioxide gelden lagere richtlijnen dan de normen die in de wet genoemd worden. Voor geur gelden minder strenge richtlijnen dan de normen die in de wet genoemd worden. De normen voor geluid zijn in beide gevallen nagenoeg hetzelfde.
- Daarnaast zijn er met de GGD enkele (concrete) casussen besproken die voorkomen in het buitengebied. Op deze manier hebben we geprobeerd scherp te krijgen wat voor beide partijen relevant is.

Duurzaamheid

De mogelijkheden op en rond boerenerven met betrekking tot opwekking van duurzame energie zijn verruimd. Kleine windmolens zijn op het erf bij recht toegestaan. Ook zijn aansluitend aan het erf grondgebonden zonnepanelen toegestaan voor eigen gebruik. En als laatste is het plaatsen van een biomassacentrale niet meer alleen voor eigengebruik maar ook voor de directe omgeving mogelijk gemaakt wordt. Het plaatsen van een biomassacentrale is alleen mogelijk op het 'agrarisch bedrijventerrein' (deelgebied 3 en 4). De grondgebonden zonnepanelen en windmolens die niet

binnen het bestemmingsplan mogelijk zijn, dienen buitenplans geregeld te worden, dat betekent dat daar niets over opgenomen is.